

Forudsætning, at der fra Regjeringens Side skal forelægges en Lov om Fideicommissers Overgang til Selveiendom, men jeg troer, at naar man læser Grundloven i Forbindelse med det oprindelige Udkast og Forhandlingerne, vil man idetmindste finde det meget tvivlsomt, om det er dens Mening. I Udkastet til Grundloven var det sagt, at de Baand, der hvile paa Lehn og Fideicommisser skulle ophøre, naar alle Berettigede vare enige. Det Udvalg, der var nedsat for at prøve Udkastet, fandt, at det var ikke practisk, fordi de Berettigede ere for en stor Deel umyndige, og Familien kunde ikke ansees at være afsluttet, da de ufødte Arvinger jo ogsaa ere berettigede; og det blev af den da sammenkaldte Forsamling vedtaget, at det skulle ordnes ved Lov, hvorledes Lehn og Fideicommisser kunde gaae over til fri Eiendom. Det blev under denne Forhandling udtalt af en Mand, der havde haft Deel i at udarbejde Udkastet og taget Deel i Udvalgets Behandling og havde en betydelig Indflydelse paa Forholdene, at det man havde villet, er ene og alene det, at der fra Regjeringens Side ikke skulle være Noget mod at hæve dette Baand og altsaa blev det en Sag mellem Familien. Deras skulle man idetmindste troe, at Meningen maatte være den, at . . .

Formanden: Jeg veed ikke, om jeg tør gjøre den høitærede Landstingsmand opmærksom paa, at Spørgsmaalet, om Forslaget skal antages i sin Heelhed eller ikke, nu ikke foreligger, men først senere vil blive Gjenstand for Discussion.

Orsted: Ja, jeg anførte det kun som en Grund mere, hvorfor jeg ikke vil stemme derfor, men jeg kan ogsaa gjerne for Dieblisset lade være med at afhandle denne Sag.

Stampe: Efterat den høitærede fjerde Landstingsmand for Kjøbenhavn (Blekingberg) og 2 andre ærede Landstingsmænd saa klart og grundigt have udtalt sig om § 1, kunde det maaskee være mindre nødvendigt i den antydede Retning at tage Ordet, imidlertid føler jeg mig dog opfordret til, at føie mine Ord til deres i denne Anledning. Jeg kan altsaa ikke billige de i § 1 fastsatte Bestemmelser i og for sig af de Grunde, som ere udviklede af de ærede Landstingsmænd. Aarsagen

til at denne Bestemmelse skulle optages i Loven, har jeg hørt udtale andre Steder — og jeg veed ikke, om det maaskee er udtalt paa dette Sted — var, at Fæsterne paa Lehn og Stamhuse skulle være i en anden Stilling, end andre Fæstere, og at man altsaa ved denne Bestemmelse havde taget Hensyn til denne deres Stilling. Det kan jeg aldeles ikke indrømme Rigtigheden af. Jeg maa tværtimod efter min Erfaring og for mit personlige Vedkommende protestere mod Rigtigheden af denne Sætning. Om Fæsterne paa Lehn og Fideicommisser have haft det Bedre, end paa andre Godser, skal jeg lade staae hen, det kjender jeg aldeles ikke, jeg troer det imidlertid ikke, men at derimod Bøndestanden ved at fæste en Gaard især skulle have taget Hensyn til, om denne Gaard var beliggende paa et Grevskab, Baroni eller Stamhus, det er det jeg vil protestere imod, det har Bøndestanden idetmindste i ældre Tid intet Hensyn taget til. Jeg troer, at en fornøftig Bøndekarl, der vilde fæste en Gaard og havde de fornødne Midler dertil, har fæstet, hvor han fandt, at der var en god Gaard, han saa han kunde komme ud af det med, og som han kunde faae for en billig Indfæstning og Afgift, og har aldeles ikke taget Hensyn til, om denne Gaard laae paa et Grevskab eller Baroni, har ikke taget Hensyn til, om denne Gaard i Tiden kunde komme i fremmed Besiddelse enten ved Arv eller Kjøb. Jeg kan saaledes heller ikke af den Grund indrømme Rigtigheden af § 1. Der er ogsaa en anden Grund, hvorfor jeg ikke kan gaae ind paa denne Bestemmelse i § 1. Det forekommer mig nemlig aldeles klart, at hvad der bestemmes i denne Lov, det vil i Tiden, naar der bliver Spørgsmaal om en Lov angaaende Fæstevæsenets Afsløsning, i det Hele absolut blive paaberaabt, som en uafviselig Præcedens. Det er mig umuligt at indsee Andet, end at de Hovedbestemmelser, som vedtoges i denne Lov, ogsaa maae blive optagne i en Lov om Fæstevæsenets Afsløsning i det Hele. Jeg kjender ikke mere end een Art af fri og fuldkommen Eiendom, og det er efter min Formening den Eiendom, som jeg har Ret til at afhandle til hvem jeg vil, hvor Proprieteten altsaa er ubelukkende hos een Mand, og han altsaa har Ret til at